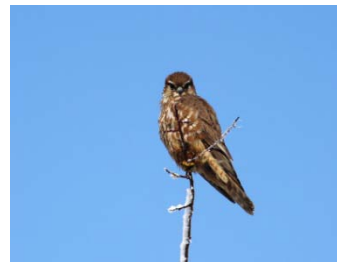


Малък сокол *Falco columbarius*

Описание на вида

Преминаващ и зимуващ у нас вид. Ранно долитащи птици могат да се наблюдават още през м. октомври. Най-честите съобщения са за зимните месеци. Количеството на птиците у нас зависи от метеорологичните условия, като често пъти има години с много редки отчитания на вида.



Сн. Борис Белчев, БДЗП

Степен на проученост, обзор на наличната информация и принос на проекта

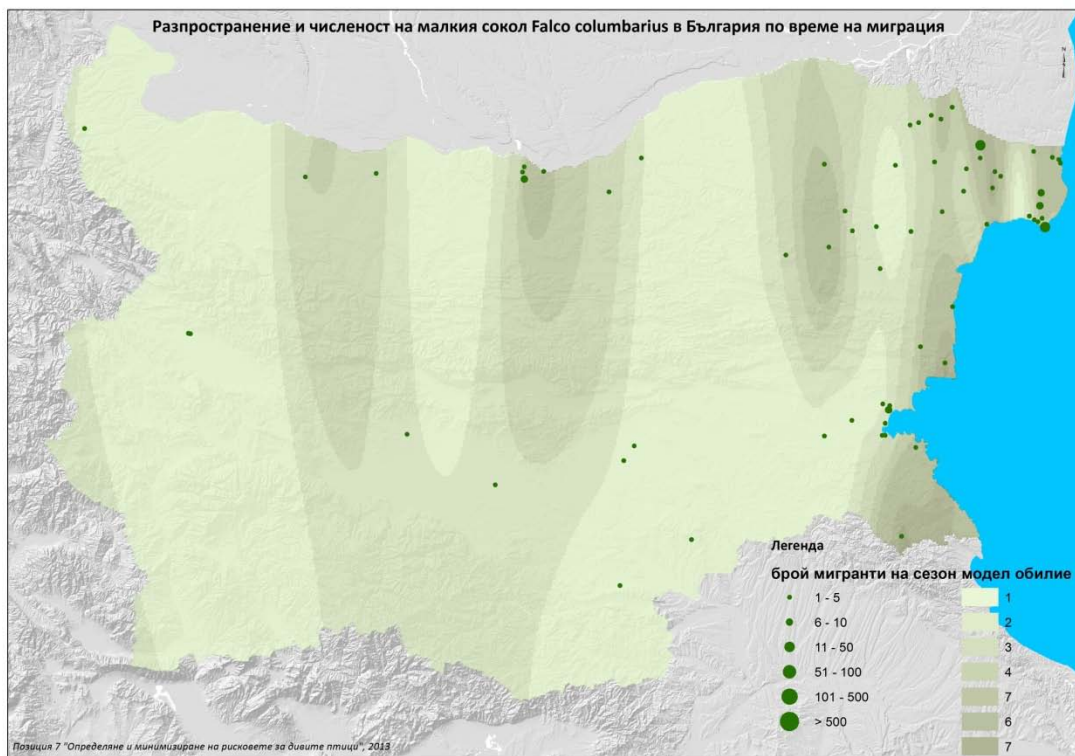
В България миграцията е целенасочено проучвана след 1977 г. (Laine, 1978). Пролетния прелет е до края на април, а есенният – от началото на октомври, като видът зимува в България (Симеонов и др., 1990). По-добре е проучена есенната миграция на вида. В периода 1979 до 2003 г. (с изключение на 1994, 1995, 1997 и 2000 г.) е проучена есенната миграция на вида в района на Атанасовското езеро, като за 24-годишния период са регистрирани числености до 10 (1980 г.) индивида за миграционен сезон (Michev et al., 2011). През две от годините не са регистрирани малки соколи. Според това проучване миграцията на малкия сокол започва от последната десетдневка на септември и продължава до края на октомври. Миграция на малки соколи е наблюдавана в района на Балчик през 2003 г. при целенасочено проучване на миграцията, свързано с намерения за развитие на ветропаркове, като за един миграционен сезон са установени да прелитат 2 индивида (НБОИ, 2012). През есента на 2004 г. в рамките на целенасочено проучване на есенната миграция в Източна България, паралелно на 9 наблюдателни точки за целите на Natura 2000, миграция на малки соколи е установена в района на Добруджа при Българево (1 инд.), Горичане (6 инд.), в Източна Стара планина – при селата Баня (5 инд.) и Паницово (2 инд.), в района на Созопол при село Равадиново (1 инд.) и в Странджа при Малко Търново (2 инд.) и в района на Провадийско-Роякско плато при село Мадара (1 инд.) (BSPB, 2005). При това проучване е установено, че през 2004 г. миграцията на малкия сокол започва от края на август и продължава до последната десетдневка на октомври. През 2005 г. при проучването на есенната миграция в Източна България паралелно на 9 наблюдателни точки, малки соколи са установени в района на Добруджа при Безводица (2 инд.) и Ефрейтор Бакалово (наблюдателна точка Суха река) (2 инд.). Птиците са наблюдавани в края на септември – началото на октомври и в края на октомври. В периода от 2006 до 2010 г. започват да се провеждат проучвания на миграцията на птиците във връзка с инвестиционни интереси за изграждане на ветрогенератори, като проучванията са съсредоточени основно в Добруджа. При тези проучвания мигриращи малки соколи са наблюдавани при Българево, Каварна, Хаджи Димитър, Бежаново, Горичане, Люляково, Снягово, Телериг, Росица, Александрия, Добрин, Стан, Мировци. Най-голям брой мигриращи малки соколи са установени през 2010 г. при село Снягово – 13 индивида за миграционния сезон (Герджиков, Илиев, 2012). В периода 2008 – 2009 г. проучвания на есенната миграция са осъществени и по поречието на река Дунав и Дунавската равнина, като един малък сокол е установен да прелита в района на село Иваново (в Защитена зона „Ломовете“) (НБОИ, 2012).

В Световния справочник на миграционните пътища на грабливите птици (Zalles, Bildstein, 2000) като места с миграция на малки соколи, освен Атанасовско езеро, са посочени нос Калиакра, Ломовете, Кресна, Пловдив, Софийската котловина, Мусала.

Извън посочените по-горе райони, при случайни наблюдения на птици, малки соколи по време на есенна миграция са наблюдавани в района на язовир Пясъчник (2012 г.) и Шуменско плато (2012 г.) (НБОИ, 2012).

През пролетта на 2005 г. при паралелните проучвания на пролетната миграция в Добруджа малки соколи са установени при село Кремена - 5 индивида за миграционния сезон и при Провадия – 1 индивид. В периода на интензивни проучвания на миграцията в Добруджа заради засиления инвеститорски интерес за изграждане на ветрогенератори, мигриращи малки соколи са наблюдавани при Василево, Хаджи Димитър, Суворово, Станата и Добротич. По време на проучване на пролетната миграция при село Въбел (защитена зона „Никополско плато“) през 2010 г. са регистрирани 6 мигриращи малки соколи. При случайни наблюдения през пролетния период мигриращи малки соколи са наблюдавани северно от село Стожер (1998 г.), село Драговищица (2009 г.), и в близост до устието на река Камчия (2004 г.) (НБОИ, 2012)

В резултат на проучването на есенната и пролетната миграция в рамките на проекта „Минимизиране на рисковете за дивите птици“ в Северна България през 2011 г. са установени да прелитат 23 индивида. Малкият сокол е наблюдаван да мигрира на всички наблюдателни точки в Добруджа, Брестовица, Ореш, Брегаре, Галиче и Подгоре. По време на проучването на есенната миграция през 2012 г. По време на есенната миграция 2012 г. са установени общо 16 индивида. Малкият сокол е наблюдаван да мигрира на всички постоянни наблюдателни точки в Добруджа, както и на точка Суходол в Южна България. Най-голям брой птици са установени при Преселенци - 4 индивида. По време на пролетната миграция 2012 г. са установени да прелитат 8 индивида – 4 в Добруджа, на наблюдателната точка Дуранкулак, и 4 индивида в Южна България при Равнец, Костур и Върбово.



Фиг. 86 Разпространение и численост на малкия сокол в България по време на миграция на база на наличната информация

Характеристика на миграцията

Малкият сокол е малоброен мигрант през страната. През пролетта са наблюдавани общо до 8 индивида (2012 г.), а през есента – до 23 индивида (2011 г.). Най-често е наблюдаван в Добруджа, около Бургас. Рядко се среща и в други райони на страната - Дунавската равнина, Софийското поле, Горнотракийската низина, Източни Родопи и Сакар. Прелита поединично. Пролетната миграция е от края на март до края на април. Есенната миграция е от средата на август до края на октомври, но активен прелет се отчита през втората половина на септември и през октомври. Преди това се наблюдават отделни индивиди. Прелита основно под 200 м. височина.